

Dato	18.06.14
Dokumentnavn	Angående "Det muliges kunst" – høringsinnspill etter høringskonferanse 12. juni 2014
Saksbehandler	Morten Christiansen

Til kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen
Til kulturminister Thorild Widvey

Angående "Det muliges kunst" – høringsinnspill etter høringskonferanse 12. juni 2014

Norsk kulturskoleråds vil med dette takke for et givende møte med Kunnskapsdepartementet 11. juni 2014 og en viktig høringskonferanse 12. juni 2014. Vi viser også til innspill fra kulturskolerådet, datert 12. mai 2014 og det materiellet som ble overlevert direkte i møtet 11. juni. Vi opplevde møtet med departementet som et interessant og klokt møte, noe vi håper er gjensidig. Hovedbudskapet til Norsk kulturskoleråd i denne sammenheng var å få belyst den omfattende kompetansen organisasjonen har i forhold til kulturskole og kulturskoleutvikling. I tillegg var det viktig for oss å vise kulturskolerådets vilje til samarbeid med et eventuelt fremtidig nytt eller reetablert Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen. Vi tillater oss imidlertid, som fremholdt tidligere, å betegne Norsk kulturskoleråd som Det Nasjonale senteret for kulturskoleutvikling og kulturskolerelatert forskning.

I forhold til spørsmålet om etablering av et nytt Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringens ser kulturskolerådet både fordeler og ulemper ved en slik etablering. Dette er avhengig av innhold i, og formål med et slikt senter. Som nevnt i møtet med Kunnskapsdepartementet er Norsk kulturskoleråd beredt til å samarbeide bredt med det eventuelle nye senteret. Det må allikevel understrekes at rådet ikke ser seg selv som en eksplisitt del av et Nasjonalt senter, men som en likeverdig samarbeidspartner. Norsk kulturskoleråd har 420 kommuner som medlemmer og eiere, og er organisert med 13 fylkes-/regionavdelinger fra Finnmark til Agder. Vår styrke og kompetanse består derfor ikke bare av våre enkeltansattes kompetanse, men av hele organisasjonens samlede kompetanse og portefølje, faglig og politisk. Denne kompetansen kommer best til syne gjennom det omfattende nettverket og de omfattende samarbeidsavtalene kulturskolerådet har. Norsk kulturskoleråds administrasjon består både av den sentrale administrasjon og rådgivere for fylkene/regionene¹. I denne sammenheng er kulturskolerådet unikt.

I forhold til lokalisering av et nytt Nasjonalt senter har Norsk kulturskoleråd vært tydelig på at man ikke har ønsket å bidra i en ufruktbar lokaliseringsdebatt som på mange måter kan komme til å overskygge innholdet i og hensikten med et nytt Nasjonalt senter. Kulturskolerådet er allikevel forundret over at flertallet i ekspertgruppen så tydelig har landet på en anbefaling som innebærer en lokalisering i Oslo. Dette opplever vi som en uklok strategi, basert på mangelfull kartlegging av de ulike kompetansemiljø rundt i landet. Vi vet at flere regioner har adekvate forsknings- og pedagogiske miljøer, som i tillegg til sin faglighet

---

¹ Vedtekter for Norsk kulturskoleråd, § 7

også har kommet langt i å utvikle en helhetlig samarbeidskompetanse på tvers av institusjoner og utdanningsnivå. Vårt råd til departementene er derfor at man, hvis man beslutter å opprette et nytt Nasjonalt senter, gjennomfører en grundig søknings- og akkrediteringsprosess hvor flere får anledning til å delta. På denne måten får man en prosess hvor aktuelle vertsinstitusjoner får presentert sine kandidatur ut fra en kravspesifikasjon tuftet på faglighet og samhandlingskompetanse. Vi synes at departementet hadde en klok holdning til problematikken som ble synliggjort i vårt møte. Her sa KDs avdelingsdirektør Kari Brustad at dette var en prosess som ikke var landet, og at man i tillegg kunne se for seg flere ulike modeller for hvorledes et nytt Nasjonalt senter kunne organiseres. Eksempler som ble nevnt var nettverksmodeller, løsere strukturer, andre samhandlingsmodeller osv.

Norsk kulturskoleråd som Nasjonalt senter for kulturskoleutvikling og kulturskolerelatert forskning

Både i møtet med kunnskapsdepartementet 11. juni og på selve høringskonferansen 12. juni 2014 ble Norsk kulturskoleråd fremholdt som den sentrale utviklingsorganisasjonen for kulturskolene i Norge. Dette mandatet er endog stadfestet i kulturskolerådets vedtekter. Her heter det:

Organisasjonens formål er å²:

- gi barn og unge mulighet for deltakelse i kunstfaglige aktiviteter
- ivareta kulturskolenes interesser
- utvikle kulturskolenes kvalitet og kompetanse
- være et samarbeidsorgan for kommunenes kulturskolevirksomhet
- utvikle samarbeid mellom kulturskolene, skoleverket og kulturlivet for øvrig

Samspillet mellom Norsk kulturskoleråd og et Nasjonalt senter kan det anskueliggjøres slik:

Figuren tydeliggjør Norsk kulturskoleråds rolle som ressurs og samarbeidspartner mot grunnsopplæringen. Parallelt har man rollen som Nasjonalt senter for kulturskoleutvikling og kulturskolerelatert forskning. I "Det muliges kunst" opplever vi at man i forhold til Nasjonalt senter opererer med et fokus på overordnet nasjonalt nivå. I denne sammenheng innehar Norsk kulturskoleråd gjennom sin organisering både en overordnet nasjonal tenkning, men også tydelige og sentrale linjer til kommunalt og regionalt nivå.

Kulturskolerådet som samarbeidsorganisasjon

Kulturskolerådet er en organisasjon som innehar både initieringskompetanse, samarbeidskompetanse og operasjonaliseringskompetanse. Dette synliggjøres blant annet i disse dager hvor en felles nasjonal festival er på trappene. UNG 2014 er en omforent satsing mellom bl.a. UKM, DKS, NMF, Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen og

² Vedtekter for Norsk kulturskoleråd, § 1

kulturskolerådet hvor 12 000 barn og unge deltar. Vi tillater oss å legge ved et informasjonsbilag om festivalen som illustrer omfanget av satsingen.

Formidling av nasjonale utviklings- og stimuleringsmidler

Norsk kulturskoleråd er som kulturskolenes utviklingsorganisasjon den organisasjonen som på best måte kan bidra til utvikling i de norske kulturskolene gjennom formidling av utviklings- og stimuleringsmidler. Rådet har et apparat og en kompetanse som ingen andre har innen utvikling av kulturskoler på et landsdekkende plan. Som nevnt i møtet med departementet ønsker vi en enda tettere dialog med myndighetene rundt et slikt arbeid, for på mest mulig måte å kunne bidra til en villet utvikling innen kulturskolefeltet. Her mener kulturskolerådet at det ikke vil være til det beste for utvikling i kulturskolene å legge oppgaven med formidling av midler ensidig til et Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen slik det foreslås i ”Det muliges kunst”. Vi mener at dette vil føre til en økt byråkratisering og muligheter for ”administrativt svinn” på veien. Allerede nå formidler kulturskolerådet 17,9 millioner kroner til beste for kulturskolenorge. Vi har gjennom mange år vist at vi er kostnadseffektive, og at den bevilgningen som blir gitt genererer lokale utviklingsprosjekter. Dette gir faglige og økonomiske spin-off effekter, både i form av og verdiskapning gjennom samarbeid med andre aktører, både kommersielle og offentlige.

Kulturskolerådet har også betenkeligheter rundt ”maktsentralisering”. Dette begrepet illustreres i en kronikk i av Yngve Slettholm i Aftenposten 12. mars 2014³. Kulturskolerådet har et ferdig utviklet apparat for fordeling av utviklingsmidler, og har gjennom en årrekke bidratt i dette arbeidet på vegne av myndighetene via UDIR.

Et eksempel på hvilke omfattende oppgaver som står foran oss er implementeringen av den nye rammeplanen for kulturskolene. Her vil det være av avgjørende betydning at kulturskolerådet kan bidra med insentiv- og stimuleringsmidler.

Ny rammeplan for kulturskolen og krav om fagkompetanse

Norsk kulturskoleråd støtter forslagene i ”Det muliges kunst” knyttet til krav om fagkompetanse, og anbefalingen knyttet til den nye rammeplanen for kulturskolen, slik det fremstår i rapporten. Vi mener det er viktig og riktig at man i grunnskolen innehar en helt sentral kulturell grunnkompetanse, og gjennom dette utvikler det vi gjerne kan betegne som kulturell dannelse som en grunnleggende ferdighet. Til dette må man ha medarbeidere i grunnskolen med formell kompetanse innen de estetiske fagene. Kulturskolens kompetansekrav søkes tydeliggjort gjennom rammeplanen.

I denne sammenheng vil kulturskolerådet påpeke begrepsbruken i rapporten knyttet til kulturskole. Flere steder brukes begrepet kulturskolevirksomhet. I tråd med opplæringslovens §13-6 må kulturskole benevnes som et skoleslag og ikke som en-virksomhet.

Den kulturelle skolesekken (DKS)

I høringskonferansen var DKS et gjennomgående tema. Det synes som at man ser DKS som en hovedutfordring knyttet til kunst og kultur i opplæringen. Norsk kulturskoleråd er tydelig

---

³ MAKTSENTRALISERING I KULTURLIVET (http://kulturradet.no/vis-arkivartikkel/-/asset_publisher/U1Cc/content/debatt-yngve-slettholm-maktsentralisering-i-kulturlivet)

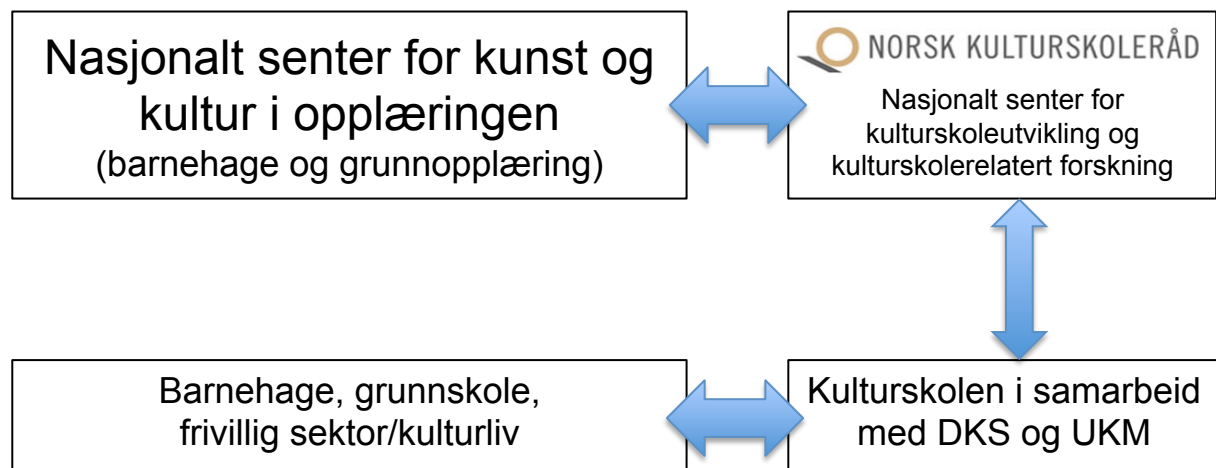
på at det ligger mer potensiale i DKS enn det man får ut av ordningen slik den er organisert nå. Spesielt gjelder dette utviklingen av DKS lokalt. Kulturskolerådet mener langt flere kommuner kunne vært 100 %-kommuner, og dermed stå for den totale organiseringen av DKS lokalt. En del av utfordringene ligger kanskje i at grunnskolen, i mangel av estetisk og kulturell kompetanse, ikke er i stand til å utnytte det fantastiske potensialet som ligger i DKS-ordningen. I grunnskolen trengs et kulturelt språk i forhold til å ta i mot og bruke DKS. Lærerutdanningen i Norge er i denne sammenheng viktige aktører for utvikling av og utdanning mot en estetisk grunnkompetanse.

Norsk kulturskoleråd har både samhandlings- og gjennomføringskompetanse til å bidra til en positiv utvikling av DKS. Kulturskolerådet har gjennom sine landsomfattende prosjekter opparbeidet en arbeidsform som på en kvalitetsmessig høy og effektiv måte kan iverksette lokale tiltak for å heve kvaliteten på DKS-arbeidet i Norge⁴.

På direkte spørsmål i møtet med departementet fremholdt kulturskolerådet at en av de oppgavene man kunne ta inn i sin portefølje var et utvidet arbeid knyttet til Den kulturelle skolesekken. Allerede nå er over halvparten av lokalt DKS administrert og organisert av den lokale kulturskolen. Kulturskolen med sin kunstpedagogiske plattform vil, ved tydeligere mandat og styringssignaler, kunne være brobygger og katalysator for ytterligere utvikling av det pedagogiske potensialet som ligger i DKS.

Fra lokalt til regionalt og nasjonalt samarbeid

Den lokale grunnmuren bygges og utvikles lokalt

Figuren synliggjør de styrings- og utviklingsstrukturer som faktisk finnes rundt i landet. I dette ligger, ut fra antakelser fra DKS-sekretariatet, at 50 % av DKS lokalt administreres og organiseres av kulturskolen. I mange kommuner arbeides det på liknende vis med Ungdommens kulturmønstring (UKM). Kulturskolerådet har en samarbeidsavtale som på tilsvarende måte regulerer vårt nasjonale samarbeid med DKS og UKM. Dette handler ikke om eierskap, men hvordan man på best mulig måte kan ivareta en faglig og profesjonell utvikling av et samarbeid til beste for barn og unge.

⁴ Eksempler på prosjekter: De unges arena, Kor Arti', Kul-Tur (NORDEA), Ut på gulvet, Kreativt oppvekstmiljø, Drømmestipendet (Norsk Tipping), Kulturskolen som kunstformidler (Nasjonalmuseet), KultArr

Med utgangspunkt i dette er kulturskolerådet positiv til en samhandling mellom kulturskole og DKS i et politisk sekretariat slik det foreslås i ”Det muliges kunst”.

Konklusjon

De norske kulturskolene betegnes som en av de tre nasjonale søylene i den kulturelle grunnmuren (Kulturutredningen 2014). Norsk kulturskoleråd er en sentral aktør som bistår kulturskolene i arbeidet med kunst og kultur i den enkelte kommune. Kulturskolerådet har i store trekk bifalt det arbeidet som er gjort av ekspertgruppen som har jobbet frem rapporten ”Det muliges kunst”. Vi er også enige om at det er svært viktig å sette et søkelys på kunst og kultur i opplæringen, og er bekymret for en utvikling som toner ned kulturell dannelse og kompetanse som en grunnleggende verdi i samfunnet. Derfor er Norsk kulturskoleråd tydelig på sin egen rolle som Det Nasjonale senteret for kulturskoleutvikling og kulturskolerelatert forskning. Gjennom den måten kulturskolerådet er bygd opp, med en demokratisk og landsomfattende organisasjon, er kulturskolerådet den eneste organisasjon av en slik nasjonal dimensjon som har den kompetanse og oversikt som skal til for å bringe kulturskoleutviklingen videre.

På dette grunnlag ser vi Norsk kulturskoleråd som en nødvendig likeverdig partner til et eventuelt reetablert Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.

Vi har merket oss de kloke betraktningene avdelingsdirektør i KD Kari Brustad hadde i vårt møte 11.6.2014. Dette ga oss et svært positivt signal på at vi skal bidra som en sterk samarbeidspart i ”Det muliges kunst”.

Med vennlig hilsen

Nils R Sandal
Styreleder

Morten Christiansen
Direktør